

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Strafr.Bestel en Arbeidsvoor

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Kamerbrief curatele, beschermingsbewind en
mentorschap

Datum
15 april 2025

Onze referentie
6225402

Bijlage(n)
1

Bijlage(n)

1. Kamerbrief CBM

1. Aanleiding

Door de minister voor Rechtbescherming is er bij het commissiedebat armoede en schulden van februari 2024 een Kamerbrief toegezegd over mogelijke stelselwijzigingen in het systeem van curatele, bewindvoering en mentorschap (CBM). Bijgaand treft u de concept Kamerbrief aan. De toezegging betrof in de eerste instantie om een aantal scenario's in beeld te brengen voor een stelselwijziging, maar gedurende het traject zijn wij tot het inzicht gekomen dat er geen middelen zijn om dit in de praktijk te realiseren. Hierdoor is het ook niet mogelijk om de gewenste differentiatie in het systeem te brengen zoals ook besproken tijdens het werkbezoek bij wethouder Mohamed Hoessein in Rotterdam. Vanwege het schuldenbewind is er een overlap met de portefeuille van de staatssecretaris Participatie & Integratie en zal deze mede ondertekenen.

2. Gevraagd besluit

- Akkoord geven op het verkorten van het schuldenbewind van vijf jaar naar drie jaar. Mede gelet op het verkorten van het minnelijke en wettelijke schuldentraject van 36 naar 18 maanden sinds juli '23. Een akkoord zal betekenen, het verdere gesprek voeren met de rechtspraak over de invulling van een mogelijke inkorting.
- Akkoord geven op het toevoegen van een forfaitaire beloning in de regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren. Te weten een beloning die gegeven kan worden op het moment dat een schuldendossier aangeleverd wordt bij de schuldhulpverlening of er een Wsnp verzoek wordt ingediend.
- Akkoord geven op het voorgestelde tarief per 1 januari 2026. Door de btw vrijstelling per 1 januari 2026 zal deze met 10,5% verhoogd worden. Dit is exclusief de jaarlijkse indexering.
- Akkoord geven op het voorstel om een laagdrempelig klachtenformulier te ontwikkelen zodat de toegang tot het recht voor de mensen die gebruik maken van een CBM dienstverlener verbetert wordt.
- Akkoord geven op de herijking van de accountantscontrole en kwaliteitseisen.

3. Kernpunten

In deze conceptbrief worden enkele verbeteringen in het CBM-stelsel aangekondigd, namelijk:

- **Verkorting van het schuldenbewind van vijf naar drie jaar.** Dit wordt voorgesteld om beter aan te sluiten bij de verkorting van de termijnen in de MSNP en WSNP.
- **Invoering van een forfaitaire beloning binnen de Regeling beloning curatoren, bewindvoerders en mentoren.** Hiermee wordt beoogd bewindvoerders te stimuleren om schuldendossiers eerder aan te melden bij de schuldhulpverlening. Deze aanpak vertoont gelijkenissen met de voorgestelde zorgplicht van gerechtsdeurwaarders, zoals genoemd in het IBO Problematische Schulden. Bij de verdere uitwerking zal aansluiting worden gezocht bij het beleidskompas rondom de zorgplicht. Hierover wordt tevens teruggekomen in de brief van 1 mei, waarin de uitwerking van het IBO wordt behandeld.
- **Verhoging van de tarieven met 10,5% per 1 januari 2026, exclusief de standaard indexatie.** Dit vanwege een uitspraak van de Hoge Raad¹ en de daaruit voortvloeiende wetswijziging van de staatssecretaris van Financiën om een btw vrijstelling voor de sector door te voeren.
- **Ontwikkelen van een klachtenformulier.** Dit zal in samenspraak met de Rechtspraak gebeuren en moet ertoe leiden dat het voor mensen die te maken hebben met een CBM maatregel of diens betrokkene makkelijker een klacht kunnen neerleggen bij de kantonrechter.
- **Herijking van de accountantscontrole en kwaliteitseisen.** Uit gesprekken met het landelijk kwaliteitsbureau is gebleken dat de accountantscontrole niet naar behoren werkt. Zij willen kijken wat de mogelijkheden zijn om hier een verbetering in aan te brengen. Daarnaast moet er ook worden gezien of de kwaliteitseisen nog wel voldoen aan de huidige maatschappelijke behoefte, hier zal de branche nauw bij betrokken worden.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Strafr.Bestel en Arbeidsvoor

Datum
15 april 2025

Onze referentie
6225402

Het betreft hier kleinschalige maatregelen die budgetneutraal kunnen worden uitgevoerd. Grootschaligere wijzigingen zijn momenteel niet haalbaar vanwege het ontbreken van de benodigde financiële middelen. Bovendien valt het schuldenbewind binnen de portefeuille van uw collega van Participatie en Integratie.

Tot slot wordt gestreefd naar nauwe betrokkenheid van de brancheverenigingen bij de uitwerking van de maatregelen uit het IBO Schulden. Hierbij kan worden gedacht aan onderwerpen zoals de zorgplicht voor gerechtsdeurwaarders, het integraal schuldenoverzicht en het afbetalingsplan.

4. Toelichting

Toezicht

Tijdens het werkbezoek aan voormalig wethouder Mohamed Hoesein van de gemeente Rotterdam heeft u inzicht gekregen in de knelpunten rondom het toezicht, zoals ook in de bijgevoegde brief benoemd. Het ligt echter in de lijn der verwachting dat het aanpakken van deze problematiek een ingrijpende aanpassing van het systeem vereist, waarvoor aanvullende middelen beschikbaar moeten worden gesteld. Er is een beroep gedaan op de incidentele middelen van het programma toegang tot het recht en deze zijn toegekend.

Daarnaast streven we naar een beter inzicht in de praktijk van het toezicht. Het onderzoek dat door het Stride Consortium wordt uitgevoerd, kan hierin een belangrijke rol spelen. De eerste onderzoeksresultaten worden medio het vierde kwartaal van 2025 verwacht en zullen met ons worden gedeeld.

¹ Hoge Raad 14 april 2023, nr. 20/02590, ECLI:NL:HR:2023:460

BTW-vrijstelling voor de beroepsgroep per 1 januari 2026

Tot slot willen wij u wijzen op de verhoging van de tarieven met 10,5% die is opgenomen bij de invoering van de btw-vrijstelling. Dit betreft een wijziging op de huidige maandelijkse tarieven die de CBM dienstverleners krijgen uitgekeerd in een dossier. Per 1 januari 2026 zal voor de gehele beroepsgroep, zowel profit- als non-profitorganisaties, een btw-vrijstelling gelden. Deze maatregel vloeit voort uit een uitspraak van de Hoge Raad, waarin is bepaald dat ook deze branche recht heeft op een btw-vrijstelling. Het Ministerie van Financiën heeft dit besluit direct doorgevoerd en opgenomen in de Fiscale Verzamelwet.

De gevolgen van deze vrijstelling verschillen echter voor cliënten van profit- en non-profitorganisaties:

- **Profit organisaties:** Voor deze organisaties komt er een btw-vrijstelling, wat inhoudt dat het huidige tarief exclusief btw zal worden verhoogd met 21%, waardoor het huidige tarief van €116,92 exclusief btw na 1 januari 2026 uitkomt op €129,20 exclusief btw. Tegelijkertijd verliezen profit organisaties het recht op btw-voortafrekening, wat financiële nadelen met zich mee kan brengen. Hoewel dit afhankelijk is van de specifieke bedrijfsvoering, achten wij deze zorgen niet onrealistisch.
- **Non-profitorganisaties:** Voor deze organisaties, die momenteel al zijn vrijgesteld van btw, heeft de btw-vrijstelling in eerste instantie geen directe gevolgen. Zij hanteren nu al tarieven zonder btw, zoals €116,92. Als echter wordt besloten om de tarieven te verhogen conform de wensen van de profit organisaties, zal dit ook de tarieven van non-profitorganisaties beïnvloeden, wat leidt tot een tariefstijging naar €129,20.

De gesprekken met de branchevereniging en het SEO onderzoek naar de financiering van het schuldenbewind hebben ertoe geleid dat we op een verhoging van 10,5% uitkomen. Dit is exclusief de reguliere indexatie die jaarlijks plaatsvindt. SZW is akkoord met dit voorstel.

4.1 Politieke context

Binnen het politieke kader is er veel onvrede over de bewindvoerders. Met enige regelmaat valt de term 'malafide' bewindvoerders en de oplossing vanuit de Kamer is strengere kwaliteitseisen en beter toezicht. De positieve kanten van de maatregel worden vaak niet belicht. Door uw voorganger is er bij het commissiedebat armoede en schulden van februari 2024 een Kamerbrief toegezegd over mogelijke stelselwijzigingen in het systeem van curatele, bewindvoerders en mentorschap (CBM).

4.2 Financiële overwegingen

Alle aangekondigde maatregelen kunnen op het moment dat het schuldenbewind van 5 naar 3 jaar kan worden teruggebracht op een budget neutrale manier worden doorgevoerd. Dit is afgestemd met DFEZ.

4.3 Juridische overwegingen

Indien de maatregelen worden geaccordeerd, dan dient de Regeling curatoren, bewindvoering en mentoren gewijzigd te worden.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Strafr.Bestel en Arbeidsvoor

Datum
15 april 2025

Onze referentie
6225402